

A apărut **No. 26**
REALITATEA
 Ilustrată
Ultimele clipe ale lui Rasputin
 Curiozități din toată lumea
 Un concurs pentru vilgiaturisti, 5000 lei premii
 Modă, cinematograful, glume, nuvele,
 sport, jocuri distractive, etc.
80 ILUSTRAȚIUNI
20 pagini mari **8 lei exemplarul**

SINAI HOTEL REGAL
 din Parc
 cu totul renovat cu restaurant de prim rang se va deschide complet pe ziua de
15 Iulie 1928
 Pentru rețineri de camere rugăm a se adresa direct la Sinaia, Telefon 521

Restaurantul Gării Brașov
BUCATARIE BOGATA ROMANEASCA
 Serviciu conștient și curat. Prețuri mai puțin ca în ora
Supe de pasare, Borș natur Moldo
ZILNIC: venesc, Măncări delicioase, Sotetur
de legume numai cu Uni, Pește
proaspăt, ocazional și viu.
GRATAR SPECIAL și Mititei proaspeți
 Marțea, Joia și Sâmbăta, **Clorbă de Burtă și Tuz-**
lama Regală
Vinuri numai de Drăgășani și cu preț de RECLAMA
BERE BRAGAIRU expediție specială
PATISERIE FRANCEZA
Buțet extraordinar de Borș, cu varietate răcitur,
Pescărie, trufandale și comestibile fine,
pentru toate pungile
Șuncă fiartă ala Praga, Salam de Sibiu, frank-
furter, Cașcaval de Penteleu, greșec și Unt
proaspăt, vânzare și la cântare cu Preț de Băcănie
Ciocolată Dobricăeanu în depozit
Toate Turneele artistice, Excursiunile Școlare și
D-nii voiajori comerciali la consumație și mese
Rabat mare
 Trenurile au opriri suficiente pentru masă

Borviz
MATILD
 Domnitorul
 Tuturor Borvizelor
 DE VÂNZARE PREȚUTINDENI

SCHUL
 Școala Populară
 Școala Populară
 Școala Populară

TABLOURI
 Splendide pictate de maeștri
 români cu reputație, găsiți
 mai puțin ca ori unde cu prețuri
 ocazionale, la singura sursă
 colecție bogată, vizibil zilnic
 numai între 2-4.
 Duminică—Sâmbăta toată ziua
 3, Strada Turturele, 3
 prin Labirint
 Tramvaiul electric 16, Stația
 Tabacu

Table periorate
 Frângerii de sarmă
 De O'el
CURELE PE PIELE
CURELE
 de păr de câmilă
 orice cantități
 La Magazinul de Piele
IOAN. I. GOLOGAN
 București 1 Str. Colței 14

Cine țară copii?
 citiți
MISTERELE BUCUREȘTIOR
 Nr. 1
 care desvăluie crimele ce s-au fă-
 cut asupra copiilor furajii, des-
 coperire făcând de iscusitul po-
 litiș G. Gologan.
PREȚUL 10 LEI EX.
 De vânzare la librării și de-
 la autor

Locurile vacante din învățământul primar rural-urban
 Pentru locurile vacante din învățământul primar rural-urban, învățătorii normalişti cu diploma de capacitate, învățătorii înaintați de gr. I dela școlile de aplicație și învățătorii reîntrați vor trebui să se prezinte la inspectoratele școlare pe ziua de 1 August, spre a-și lua locuri.
 Conform legii învățământului primar, avându-se în vedere interesele acestui învățământ, normaliştilor sunt obligați a-și lua înălțuri în ținuturile alipite unde vor funcționa cel puțin 3 ani. In același timp și în locurile și în vechiul regat, locuri ce li se vor păstra până după facerea stagiului. Normaliștele nu sunt supuse la acest stagiu.
 Candidații vor prezenta diploma de capacitate. Ei vor fi supuși unui examen medical. Normaliștii cari n'au împlinit 21 ani, vor fi numiți în mod provizoriu, adică suplinitori.
 La școlile de copii mici se numesc învățătoare dintre absolventele cu examenul de capacitate al școlii normale de învățătoare de școlile de copii mici.
 Cererile se vor înainta inspectoratelor până la data de 25 Iulie, indicându-se în ordinea de preferință locurile ce doresc a ocupa.
 Învățătorii reîntrați își alege posturi în urma normaliştilor.
 Numirile se fac pe ziua de 1 Septembrie prin decizie ministerială.

Adunarea Un'nei comercianților și industriașilor din Sectorul IV (verde)
 Joi, la orele 9 seara, consiliul Un'nei comercianților și industriașilor din sectorul IV, Verde, s'au întrunit la sediu, în calea Griviței 247.
 După constituirea consiliului, ia cuvântul d. Ion Ștefănescu, care arată că Uniunea va interveni pentru abrogarea legii speulei.
 Vorbind apoi d-nii Iorgu Th. Băscăruș și Alex. Oprescu industriași susțin cauza industriașilor din sector și cer cu insistență a se interveni pe lângă Primăria sectorului IV verde apărând cauza industriașilor.
 Se discută proiectul de statut și se introduc unele modificări, urmând ca la ședința viitoare să se facă ultimele modificări supunându-se apoi spre cercetarea adunării generale extraordinare a Uniunii.
 D. Ion Alecu secretar, comerciant măcelar dă citire lucrărilor curente anunțând ședința viitoare Joi la orele 8 jum. seara la sediul, Griviței 247.

TENNIS
 Cele cinci campionate mondiale de tenis, disputate zilele trecute la Wimbledon, au fost cucerite de următorii campioni:
 Simplu domni: Lacoste (Franța) bătând pe Cochet.
 Simplu doamne: Miss Hellen Wills (Statele-Unite) bătând pe Patterson-Haxkes (Australia).
 Dublu domni: Cochet-Brugnon (Franța) bătând pe Patterson-Haxkes (Australia).
 Dublu doamne: Mrs. Watson-Miss Saunders (Anglia) bătând pe Miss Harvey-Bennet.
 Dublu mixt: Miss Ryan (Statele Unite) și Spence (Africa de Sud) bătând pe miss Ackhurst și Crawford (Australia).
 America pierde astfel probele de dublu domni, în cari conta atâtea alte victorii și pe Hunter, — precum și cea de dublu-mixt, în care era reprezentată de Hunter și miss H. Wills. Este drept că o ciosăvătă din acest ultim campionat îi revine, el fiind cucerit pe jumătate de miss Ryan, alături de africanul Spence.

CONGRESO - POLITICIANISM INVAȚĂTORESC
 Capra sare masa, lada sare casa. Dela Dr. Angelescu prin d-l Ghișcu la Nicușcu-Dorobanțu. Un „Inflăcăr.” entuziasm de „ghia,” al d-lui Peire Ghiță.
 Subt unghiul ironiei, am caracterizat adesea mania d-lui Dr. C. Angelescu de a „congrasa”. Ministerul cărmăndei naționale are boala congreselor și a parlamentelor dăscălești.
 După parlamentul dela Atenen în care leader a fost d. Mihailache Blagomirescu avem, în permanență aproape, parlamente restrănse prin diferite ungheare ale ministerului.
 Acum în urmă am avut la Galați congresul general al învățătorilor, va fi avut ecou de tobă spartă în inima eminentului hirurg care nu l-a operat pe Ion Brătianu.
 A doua zi după acest congres dela Galați, a avut loc altul, tot general la Brăila.
 De această boală au fost cuprinși acum și ciracii săi subalterni sau neofiti politici. Cea mai reprezentativă figură din galeria imposibilităților culturale, o înfățișează d. Niculescu-Dorobanțu.
 Căpșănoasa figură a cununa lui Brătienilor, în ciuda d-lui Dr. Ioaniteșcu prea să dovedească un orizont mai larg popularității sale, și pentru că noțiunile sale didactice și geografice se mărginesc numai până la granițele județului Ilfov, a comandat un congres învățătoresc d-lui Petre Ghițășă prefeclul său.
 Acesta la rândul lui aducându-și aminte că e un exilat de pe plaiu-

CARNETUL ZILEI
PROPAGANDA

In „Neamul Românesc”, profesorul Iorga, — cu fraza lui magnifică în ritmul căreia svăcnește cea mai sinceră și cea mai îndreptățită indignare, — spune că la expoziția din Colonia, România s'a înfățișat cu covăorele pe care soția consulului nostru — german — a consimțit să le trimită...
 „La ultimele manifestări internaționale, la care au participat toate statele cu tot ce au mai bun, noi am fost țărăși absenți.
 Mereu absenți, la orice manifestare internațională. Toate celelalte țări, — cele mai mici, cele mai sărace, — au fost de față. Căci o expoziție internațională este harta, în sine, a Europei. Pe această hartă, România întregită nu figurează.
 Dece?
 — Nu sunt fonduri!
 Se găsesc fonduri pentru automobilele tuturor funcționarilor superiori, pe care statul le întrefine cu generozitate.
 Se găsesc fonduri pentru toate lucrurile inutile, pe care le facem aci — în țară.

Dar nu se găsește, pentru participarea României la o conferință internațională.
 Iată de ce, avem dreptul să spunem că nu lipsa de fonduri ne ține în penibila izolare — ci altceva: o mentalitate balcanică.
 Socotim — mai precis: oficialitatea socotește participarea României la asemenea manifestări drept un lux, un lux inutil. Nu ne dăm seama că prețurile propagandă — propagandă pe care celelalte state și-o fac cu atâta stăruință, cu atâtea jertfe, cu atâta înăpăstănat.
 Ne mirăm totuși, că lumea nu ne cunoaște, că orice calomnie lansată împotriva noastră prinde, are crezare chiar acolo, în apusul altăriti de care România a sângerat pentru aceeași mare cauză a dreptății internaționale.
 Să nu ne mai mirăm.
 Explicația este simplă: în conștientul statelor civilizate, suntem eternii absenți.

O manifestare românească
 (Excursia Ateneului din Tătărași)
 In clipa când vor apărea aceste rânduri, din Iași, veche cetate de cultură și colțul de refugiu al mremurilor de restricte, vor fi plecat pe lung drum de înfrățire, un mânăunchi de cinci sute de suflete.
 În jurul minunatului așezământ de refacere sufletească, Ateneul din Tătărași, întemeietorul lui d-l C. N. Ibrim, a știut să adune toate energia curată a moldovei.
 Și astfel, an de an, azi ne găsim la cea de a noua excursie pe care moldovenii de pe cele două maluri ale Prutului, o fac dealungul plaiurilor fării ce-a sângerat, fării ce-a fost desorbită.
 Țărani, țărani veritabili, cu mâinile bătătorite de saț și conducători de sațe, proști și învătători cor colinda timp de aproape o lună de zile țara, dela Iași, prin Ardeal, prin Banat, Oltenia, prin Capitala țării, de aci spre mare dealungul Dobrogei, și apoi dealungul Nistrului la ei acasă.
 Minunat prilej de înfrățire și de învătătură.
 Iar prin orașele unde vor poposi, prin locurile istorice unde se vor închina moldovenii au pus la cale peștitori măiestri alcătuite. Doina de pe malul Prutului se va

„FAMILIA”
 Desvoltarea automobilismului in Austria
 După ultimele date statistice, numărul automobilelor a ajuns actualmente în Austria la 23.817, față de 12.314 în anul 1926. Din acest număr de 23.817, 9.722 sunt automobile de transport, 700 automobile dintre cari o jumătate aparține direcțiunii poștelor, iar restul particularilor. Industria austriacă de automobile lucrează în special pentru export. În 1927 Austria a importat 1873 vehicule cu motor și a exportat 3262. Exportul a mers în special în Ungaria, Germania, Cehoslovacia Rusia și Polonia. Importul s'a făcut în special din Germania, America, Cehoslovacia și Franța. În Austria se află de asemenea 28 mii motociclete. În 1927, au fost importate 4468 motociclete și exportate 949.
 Deși moda cere ca să vorbim de rău pe Mussolini și pe Bourget, critica pariziană a trebuit să recunoască confirmarea vechilor calități de novelist al marelui romancier și cu prilejul apariției lui, titimul său volem de nuvele, intitulat (după titlul primei) „Le Tapisin”.
 Se numea „tapin”, odinioară, în liceele franceze de provincie, în cari programul era regulat de bățiile tamburului, — elevul din clasa a șaptea însărcinat să bată cu baghetele în pielea de măgar „Tapin”, — dela „taper”.
 Nuvela descrie oțeliera unui suflet de adolescent călăt la făcarea textelor latine, și care dintr'un sentiment de voluntar eroism refuză să fie desecărat de însărcinarea ce i se dăduse, — ca o pedapsă.
 Concluzia: versiunea latină are și alte avantajii, afară de învățarea limbii.
 Celelalte schițe, — „L'Enfant de la morte”, „La fille mère”, și mai ales cele „Două episoade” din timpul revoluțiilor (franceză și rusă) sunt și ele pline de interes. Ultima, în special, ilustrată de această cugetar a lui Riparol:
 „Națiunile cele mai civilizate sunt tot atât de aproape de barbarie ca și fierul cel mai lucios de rugină”.
 Sau, pe românește: o civilizație realizată printr'o trudă milenară poate fi anulată în câteva luni.

STIRI TEATRALE
 D-na Anra Buzescu, distinsa societară a Teatrului Național a fost operată în Sanatoriul Dracoveșilor de excelentul chirurg d. dr. Poenaru-Căplescu.
 Datorită îngrijirilor primite starea sănătății d-nei Buzescu e foarte bună.
 D. Șcarlat Coșorășcu, directorul general al Operei se află la moșia sa dela Breaza.
 D. prof. Em. Antonescu va prezenta Teatrului Național piesa sa „Filip al doilea”.
 „Amantul anonim” ultima lucrare dramatică a d-lui Minulescu se va reprezenta în viitoarea stațiune a Naționalului.
 La Praga s'a deschis o expoziție a culturii contemporane cehoslovace, în care se pot vedea rezultatele eforturilor făcute de țânărul Stat dela 1918, din punct de vedere cultural.
 „Năpasta”, opera d-lui Sabin Drăgoi va fi reluată în viitoarea stațiune a operei române.
 Violonistul Jacques Thibaud dă actualmente o serie de concerte în China.
 Teatrul Național va reprezenta în viitoarea stațiune „Peer Gynt” de Ibsen, cu d. G. Vraca în rolul titular.
 Repetițiile la Teatrul Național în vederea viitoarei stațiuni, vor începe în ziua de 1 August.
 Teatrul Grand Guignol din Paris reprezintă ultima piesă a lui Charles Meré „Omul peș”.
 Piesa d-lui prof. N. Iorga „Frumoasa fără trup” se va reprezenta în viitoarea stațiune a Teatrului Regina Maria.
 A apărut „Din torsul zilelor” primul volum din Operele complete ale d-lui Al. Davila.
 În cursul viitoare stațiuni, Teatrul Național va relua mai multe piese de Caragiale.
 A apărut de curând romanul „Le Bouif chez mon curé” de Clément Vautel și G. de La Foucaillière.

PREMIUL BRIEUX
 Zilele acesten, prima oară Academia Franceză a decernat premiul Brieux, în valoare de 50.000 franci. Au fost nu numai puțin de 247 candidații. Conform dorinței raporturului „Le Journal”, acest premiu a fost atribuit lui Edouard Schneider, scriitor, romancier și autor dramatic, pentru piesa sa „L'Exaltation” — reprezentată la Geneva.
 Rockefeller și-a SERBAT CEI 89 ANI DE VIAȚĂ
 Miliardarul american John Rockefeller și-a celebrat ieri rând aniversarea celor 89 ani. Cu această ocazie ziarul american, că Rockefeller a cheltuit pentru opere de binefacere și fondazioni, o sumă globală de 548.702.132 dolari, ceiace e în lei cam vreo 90 miliarde în lei.

ARTISTIȘTI
 Compania dramatică „Teatrul Nostru” reprezintă în fiecare seară la Parcul Otetelșeanu, marele succes buceurestean, ilirianta farsă în 3 acte „Florette și Patapon” de Hennequin și Weber.
 În distribuție d-nele Elena Zamora, Anicuța Cârje, Nelly Carvioni, Marieta Deculescu, Fanș Stancovici și d-nii Al. Ghibericiu, G. Timică, D. Lascu, C. Hociung, I. Brătulescu, I. Armășescu, C. Potcoavă, G. Acsente, I. Tomescu, G. Lascu, M. Nedeaanu, etc.
 Compania dramatică „Teatrul Nostru” continuă cu același mare succes la Parcul Otetelșeanu seria hilariantei farse în trei acte „Florette și Patapon” de Hennequin și Weber.
 În distribuție d-nele: Elena Zamora, Anicuța Cârje, Marieta Deculescu, Fanta Stancovici și d-nii Alex. Ghibericiu, G. Timică, D. Lascu, C. Hociung, I. Brătulescu, I. Armășescu, C. Potcoavă, G. Acsente, I. Tomescu, G. Lascu, M. Nedeaanu, etc.
 Teatrul Varietés din Paris și-a redeschis stațiunea cu noua piesă a lui Louis Pagnol „Monsieur Topaze”.

„Curentul” Ardealului

13.400 de Români mai sunt prizonieri în Siberia

De vorbă cu un prizonier întors astăzi pe jos, în Ardeal și sosit la Tg. Mureș

Tg.-Mureș. — În ziua de 10 Iulie a sosit în Tg.-Mureș un prizonier din Siberia, care a fost găzduit de d. director Ștefan Duțulescu dela liceul „Păpăniari”.

Cum acest prizonier putea aduce știri asupra soartei prizonierilor români rămași și azi în Siberia, am crezut necesar să punem în curent pe cititorii „Curentului” asupra acestei chestiuni palpitante ce interesează întreaga Transilvanie. Mam dus să-l văd. Și dela el am căpătat următoarele știri:

D. Tudoran Liviu, profesor la liceul din Năsăud fiind făcut prizonier în 1916 Ianuarie 2, cu gradul de Locot. în rezervă, a stat într-o mână ca lucrător în Siberia asiatică la «Ciliabenski» împreună cu alți 13.400 prizonieri români, până în ziua de 3 Iunie 1924 când împreună cu alți camarazi noștri mai jos, ne mai putând suporta mizeria de acolo, au plecat pe jos prin nordul Rusiei ajungând în Olanda de unde au putut veni în țară fiecare la cântinul său.

Cei veniți sunt: inginer Moesiu jud. Cluj, dr. Strămbu jud. Făgăraș, Roșca Ion, jud. Făgăraș, Pacurar Ion, jud. Făgăraș, I. Baltzancă, jud. Brașov, Konz N. Sighișoara, Drăzoiu N. Contabil jud. Băreș, Niculescu C. comuna Bod jud. Brașov, Prălea N. avocat jud. Brașov, Telea, funcționar la ad-ția Brașov, Gavrilă Glava comuna Faget (Banat), dr. Ionescu profesor Cernăuți, dr. I. Ion Biserica Albă (Jugoslavia), Roșca Alba-Iulia, dr. Vasile Rancea avocat din Brad județul Hunedoara (fiul directorului liceului din acea localitate) și dr. David Ion, Biserica Albă (Jugoslavia).

Se remarcă că prin toate țările pe unde au trăit, au fost sprijiniți la transport, peștera a științei fiecare la domiciliul lor.

D. profesor Tudoran Liviu este în măsură să dea toate amănunțurile celor ce au rămas prizonieri în Siberia.

Arestarea unui exroc internațional la Cluj

CLUJ, 13. — De câteva zile a sosit în localitate un tânăr foarte elegant și însoțit de o femeie au tras la hotelul „Astoria”.

În buletinul de sosit a scris redactorul nume: Henri Vesel, redactor pentru România al ziarului L'Ouvrier, iar doamna care l'a însoțit a prezentat-o drept soția sa.

În urma cercetărilor făcute de d. Mihai, prefectul poliției, s'a constatat că acest individ se numește Wassermoz Henric, care pare a fi identic cu acele Wassermoz, de mult cunoscut prin escrocheriile sale internaționale.

În Cluj a încasat dela mai multe bănci abonamente pentru ziar, scotind 5000 lei un abonament.

Fiind urmărit îndeaproape, Wassermoz a fost arestat. Cercetările continuă.

Furtul de spirt din Tg.-Mureș

TG.-MUREȘ. — Astăzi 11 Iulie a venit această chestiune în fața Curții de Apel din Tg.-Mureș, în complexul consilier Ciupe Aurel președinte, consilierii Luca D. și Avramescu Petre membri, și procuror general Protopoulos, a venit spre judecare apelul făcut de procurorul Banciu, împotriva înfirmării mandatelor a celor doi funcționari de control dela administrația financiară și a celor trei comercianți (unul e Marton Kohn milionar) prinși în flagrant delict de fraudă.

Curtea de Apel a admis apelul procurorului și a confirmat mandatele de arestare împotriva celor în cauză, în interesul siguranței adică: Kohn Marton, Weiss Iacob comercianți, și Schuller Friedrich și Merl, Gh. controlor la fabricile de spirt și agent de control, menționând aceleși motive cuprinse în mandatele de arestare din 7 Iulie a. c. emise de cabinetul instrucției.

Această chestiune senzațională, pentru parte din public, este o victorie satisfacă.

Fraude și la regimentul 93 Inf. din Arad

Suntem informați că serviciul de îmbrăcăminte al regimentului sus citat, s'au făcut importante fraude. E vorba de sute de perechi de bocanci, vestoane, haine, etc., cari au fost sustrate din magazine și ascunse în niște tuneluri din „Cetate”.

Tot odată, anunțăm că, în urma unor denunțuri, comandamentul a ordonat o anchetă. D. prim comisar regal al consiliului de război din Timișoara a fost însărcinat cu ancheta. Și a anchetat 22 de zile. Ancheta s'a făcut dar nu s'au luat măsuri.

Un raid militar francez

Paris, 13 (Radior). — Aviatorii militari Lasalle și Duroyon au ieșit asară la ora 21,30 la aerodromul Le Bourget, venind din Lisabona. Aviatorii au efectuat astfel în interval de cinci zile raidurile Paris-Oslo, Paris-Madrid, Paris-Varna, Paris-Roma și Paris-Lisabona, străbătând în total 16.000 kilometri, pe bordul unui avion obișnuit, al armatei franceze.

Arestarea unui hoț de mașini de cusut

CLUJ, 13. — Poliția locală a arestat ieri noaptea pe vestitul hoț Nichita Dan care în toată viața altor complici a furat de la diferiții locuitori din Cluj 35 mașini de cusut.

Poliția urmărește și pe o soră a hoțului, Julia Dan, care a vândut mașinile furate la niște țărani din satele din apropierea Clujului.

Situația poștelor engleze

Londra, 13 (Radior). — Camera Comunelor a discutat ieri bugetul Ministerului Poștei, Telegrafului și Telefonului. Șeful departamentului a arătat marea extensiune a serviciilor în ultimii ani. Radio-difuziunea a luat un avânt formidabil. Astăzi sunt în Anglia 2.519.072 posturi de recepție radiofonică. Numai în cursul ultimelor 12 luni s'au eliberat 1.222.005 autorizații pentru instalarea de noi posturi.

Numărul poștelor telefonice este de 1.631.192. Ministrul a declarat că Londra ocupă acum al treilea loc, în rândul orașelor din lume, din punctul de vedere al numărului abonaților la telefon.

Regimul chirilor în Austria

Viena, 13 (Radior). — Guvernul a prezentat Parlamentului un proiect de lege pentru modificarea regimului chirilor. În virtutea acestui proiect, chirile la contractele prelunge prin lege vor trebui să ajungă în mod treptat până la anul 1940 la o cotă de șase mii de ori mai mare decât chiria dinainte de război, socotită în coroane.

Generalul Hagici formează noul guvern jugoslav

Generalul Hagici formează noul guvern jugoslav

BELGRAD, 12. (Radior). — Azi la ora 1 d. a. Suveranul a primit în audiență pe generalul Hagici, ministru de război în cabinetul demisionat, și i-a încredințat misiunea de a forma noul guvern.

Generalul Hagici, va forma un guvern cu caracter neutru, având misiunea să asigure votarea proiectelor de lege urgente de către Camera actuală. Parlamentul va fi apoi dizolvat, iar noile alegeri se vor face la toamnă. Coaliția opoziției pare a fi de acord cu această soluție a crizei ministeriale.

POLEMICA IN JURUL TEATRULUI MAGHIAR

Ce înțelege un ziar minoritar prin „teatru maghiar” și ce înțelegem noi. — Cine apără cultura maghiară și cine o sabotează. — Rolul organizațiilor partidului maghiar. — Pentru o dezbateră publică a problemei

TIMISOARA. — Eminentul nostru confrate maghiar „Temesvari Hirlop” din Timișoara, se arată dispus să discute pe larg — cu noi — problema teatrului maghiar. Nu numai în Timișoara, ci în general.

Suntem la sfârșitul stagiunii. Măine va începe din nou pe sălile Ministerului Artelor cortegiul directorilor de teatre maghiare, în vânătoare după concesiuni teatrale. Discuția este deci binevenită și — mai ales — la timp. Ne place să credem că confratele nostru „Temesvari Hirlop” nu se va mulțumi la interpretări talmudice a textelor articolelor noastre, ci va pași curajos la o discuție largă, folositoare și publicului maghiar și — mai ales — Ministerului Artelor.

Problema o scotim deschisă prin înșuși provocarea ce ni se aduce. Cavalereste ridicăm mânușa.

Să discutăm.

E SAU NU UN FALIMENT ?

„Temesvari Hirlop” ironic, răspunzând afirmațiunii noastre că teatrul maghiar din Arad, — în vizită în Timișoara — s'ar afla în pragul falimentului, superb declarat: „de geaba se bucură redactorul „Curentului”, teatrul maghiar (din Timișoara) nu va da faliment”. Frumos. Dar ce spune mai departe confratele nostru? Publicul — în adevăr — vine la teatru, fiind încredințat că în sală s'au cald. Și — mai departe — întrebând pe superintendentul primar Dănilă ce crede în chestia teatrului, primarul răspunde: în adevăr — Io Dănilă — odată duc la teatru dar nu văd niciodată pe membrii partidului maghiar cari au cerut concesiunea pentru teatrul de vară.

În sfârșit, ca să nu facă marț, „Temesvari Hirlop” ne asigură că baronul Ambrósie, șeful partidului maghiar și membru partidului, vor face cele necesare ca să salveze Teatrul maghiar.

Bun.

Mai era nevoie să fim dezminții când singur aduci încă TREI dovezi a falimentului anunțat de noi? Și anume: chestia cu temperatura sălii, mărturia primarului și lucrările de salvare ale partidului maghiar?

Deci faliment este. Și dacă confratele maghiar ar vrea puțin pușin să ne asigure, n'are de cât să facă o vizită în interiorul Teatrului, unde va găsi anunțul directorului Szendrey, prin care pune în vedere artiștilor că nu le poate plăti leafa.

O drăcul Nu va spune confratele nostru că însuși directorul minte.

Vrasăieța nu mai începe încă: publicul nu mai vine la teatru, artiștii nu sunt plătiți, partidul maghiar începe să meargă cu căldura ca să strângă bani.

Pentru cine? Pentru direcțiune sau pentru artiști?

Iată ce va trebui să se lămurească.

CE E UN TEATRU MAGHIAR?

Noi am fost la Budapesta și am văzut ce înseamnă teatrul maghiar: repertoriu, artiști, cor, orchestră, balet, montare, toate și toți de rangul întâi. În România însă, teatrul maghiar înseamnă altceva. Concepția maghiară — din partidul sau presa lor — este cu totul alta. Și anume: Un director și amestecul partidului maghiar, spectacole decolate, scandări teatrale și falimente suferite numai de artiști.

Amestecul partidului maghiar, în ceea ce privește directorii de teatru, este în mod oficial stabilit și de declarația primarului Dănilă și de „Temesvari Hirlop”. Amestec care încetează imediat ce artiștii rămân muritori de foame (cazul Franyo, Fekete și Maurer). În cazul Fekete artiștii au fost despăgubiți integral — mai târziu — când directorul și-a vândut toate lucrurile din casă, pentru teatrul partidului maghiar.

În cazul fostului director Franyo, când teatrul a fost dus la faliment tot de partidul maghiar și de certurile între zărele maghiare, un singur om a sosit în ajutorul artiștilor flămânzi: d-ru Varnay care a dat ce a putut din buzunarul său. Inițiativa privată a d-ru Varnay și a d-ru Katzky n'a fost ajutată de partidul maghiar.

Și atunci se naste întrebarea: cu ce drept partidul maghiar se amestecă în chestiunile de teatru (maghiar)? Un drept pe care îl arogă însumează o datorie. Or, partidul maghiar găsește comod să-și impună față de primarii slabi de finger și amatori de nuduri, voința lor, să tarasconeze, să pavaneze, dar să nu scoată nici un creitar din buzunar.

Atunci, crede sincer „Temesvari Hirlop” că din falimentul în care se află direcțiunea (fiindcă artiștii nu cunosc falimentul și numai foamea), crede confratele nostru că partidul maghiar va reuși să facă ceva?

Hotărât nu!

Nu mai cineva ar putea să vie în ajutorul teatrului maghiar: publicul maghiar.

Dar acesta se abține dela orice concurs. Și nu fiindcă în sală e prea cald. Știe bine confratele CINE APĂRĂ CULTURA MINORITARA?

Ca să vedem încotro se află pătrătorii culturii maghiare să cercetăm cine sunt saboteurii!

În primul rând directorii teatrelor maghiare. Observați repertoriul. Observați-l bine. Clasicismul până și cel maghiar, nu-și află adăpost în întreprinderile teatrale maghiare. O datorie imperioasă ar fi cultivarea linoleului. Ce spectacole se dau în marene? Spectacole de pervertire sexuală și de nerușinare goliciune. La repertoriul acesta puturo din punct de vedere al artei se adaugă și trivialul jocului plastic, asupra înțeleșului obscen. Se coboară prestigiuul nu numai al literaturii maghiare ci și a personalității artistice. Artiști bătrâni, cari și-au sacrificat viața pe scena maghiară și pentru cultura lor, n'au fost sărbătorii de maghiari și de partidul maghiar CI DE ARCIȘII ROMANI.

Noi, — în special subsemnatul — suntem dușmanii teatrului maghiar, fiindcă cerem și puțină cultură — nu numai speculă prin obscenități — și cerem mai presus de toate — un trai omenesc pentru artiștii maghiari.

Susținătorii lui sunt în schimb, acei ce provoacă falimentele și lasă pe drumuri zeci de artiști, pentru ca să ajungă cu talerul în mână la șantani. Nu mai pricepem nimic...

CRONICA BANATULUI

Comitetul agrar favorizează composesoratele ungurești în dauna românilor

Piatra-Neamț. — Nici județul nostru nu a fost lăsat în sfârșit de conflictele între țărani în ceea ce privește feodal de împroprietărire și dare de izlaz comunelor.

În care cauză am asistat la un conflict sângeros între țăranii comunei Bicazul Nou și composesoratele ungurești care au primit în anul 1750 și composesoratele ungurești din jud. Ciuc, care se bucură de astăzi de polițiu: nea comitetului agrar.

Potărire această fuziune Ja-

Atingând chestiunea reparatiunilor, d. ministru Buroff a subliniat loialitatea cu care guvernul bulgar își îndeplinește obligațiunile. Această loialitate este unanim recunoscută și ca un rezultat al ei, s'a obținut amânarea parțială a plății reparatiunilor.

Sofia 13 (Radior). — Încheind desbateră la budgțul Ministerului de externe, d. Buroff, titularul acestui departament a făcut în ședința de ieri a Camerei o expunere a situației externe a Bulgariei.

D. Buroff a stăruit în dozebi asupra chestiunii minorităților referind că problema trebuie să fie examinată serios de toate Statele europene. Chestiunea minorităților constituie o adevărată rană deschisă în relațiunile dintre popoare. Ministrul de Externe a afirmat că nu va exista pace adevărată în Balcani atâta timp cât enorme categorii de minorități vor continua să sufere. Guvernul bulgar n'a încetat nici un moment de a pleda și de a apăra interesele minorităților bulgare. Insușleșit de spiritul cel mai pacific și de cele mai bune intențiuni, guvernul bulgar va stăru în stăruirile sale, în cadrul tratatelor de pace.

Greva din Grecia s'a aplinat

Atena, 13 (Radior). — Greva din porturi a încetat complet. Cursele de cabotaj au fost reluate în mod normal.

Deasemenea, în toate industriile, s'au lichidat diferendele rămase în urma grevei. Pretendenții activitatea se desfășoară nestăjenită de nimeni.

Un accident al vasului „Principesa Maria”

CONSTANTA, 13. — Pachebotul „Principesa Maria” care urma să sosească la ora 4 dimineața, din Constantinopol, va sosi cu o întârziere de 24 ore.

Aceasta din cauză că numitul vapor a suferit în Bosfor un accident în momentul când decolă dela chea, lantul ancorii s'a încurcat într-o elice rupându-i una din aripi.

Campania electorală din Grecia

Atena, 13 (Radior). — Toate partidele au început campania electorală.

D. Papanastasiu va colabora în țările cu d. Venizelos. Intre partidele de opoziție nu se semnalează nici o tendință de colaborare.

Veniturile primăriei Constantia poprite de o soc. belgiană

CONSTANTA, 13. — Societatea Belgia din Liège, a primit autorizație de a pune poprire pe toate veniturile municipiului Constantia până la acoperirea sumei de 3 milioane lei pe care primăria o datorează în urma unor furnituri comandate societății încă din 1912.

Serbare școlară la Damienestii

În comuna Damienestii din jud. Roman a avut loc o reușită serbare școlară, datorită învâțătorului Const. Idriceanu directorul școlii.

După ocuri și dansuri naționale s'au împărțit premii elevilor meriții.

UN FURT LA O FABRICA

CLUJ, 13. — Indivizi necunoscuți s'au introdus ieri noaptea în biroul „Fabricii de electricitate” din Cluj, de unde au furat mai multe obiecte de preț.

Tot atunci au spart casa de bani și au furat toți banii aflați în ea.

Autoritățile au luat măsuri pentru descoperirea hoților.

Politica externă a Bulgariei

Expozeul ministrului de externe Buroff

Sofia 13 (Radior). — Încheind desbateră la budgțul Ministerului de externe, d. Buroff, titularul acestui departament a făcut în ședința de ieri a Camerei o expunere a situației externe a Bulgariei.

D. Buroff a stăruit în dozebi asupra chestiunii minorităților referind că problema trebuie să fie examinată serios de toate Statele europene. Chestiunea minorităților constituie o adevărată rană deschisă în relațiunile dintre popoare. Ministrul de Externe a afirmat că nu va exista pace adevărată în Balcani atâta timp cât enorme categorii de minorități vor continua să sufere. Guvernul bulgar n'a încetat nici un moment de a pleda și de a apăra interesele minorităților bulgare. Insușleșit de spiritul cel mai pacific și de cele mai bune intențiuni, guvernul bulgar va stăru în stăruirile sale, în cadrul tratatelor de pace.

STIRI DIVERSE

D. Vintilă Brătianu ministru de finanțe, a dispus suspendarea din serviciu a d-ru Iordan Ștefănescu subdirector la contribuțiuni, pe tot timpul cercetărilor instrucției în afacerea de corupție pentru acordarea de brevete.

Scritorul român Mihail Tican, autor a numeroase romane prozate în literatura spaniolă, a venit în țară, după o absență de șase ani.

Mai mult, scriitorii și scriitoarele s'au sărbătorit aseară, cu prilejul unei găgă camaraderesti, care a avut loc la „Suzana”.

Senatul universitar din București în ultima sa ședință a hotărât eliminarea definitivă din toate universitățile din țară, a studenților Lăzărescu Ion, Dumitrescu Ion, Livoșchi Victor, Stoicescu Gh. Păun Petre, Prăjescu M. Marincescu A. Emil, Fundescu C. și Arsenescu D-tru.

Acești studenți au rămas condamnați definitiv de către consiliul de război al corp. II armată pentru distrugerile înfăptuite cu ocazia dezordinilor dela Oradea.

Senatul universitar a cerut ministrului instrucțiunii să comunice această eliminare tuturor universităților, academiilor și școlilor superioare din țară.

Grupul de excursioniști pentru Constantinopole anunță că inscrierile se fac până Luni 16 Iulie orele 1 p. m. în str. Impărimării nr. 6, la cantina Gunderberg.

Taxa de participare 3000 lei.

Ministerul de agricultură încunștințează că în afară de localitățile unde a semnalat prin comunicat apărut ieri că s'au ivit omizi, nici o altă localitate nu a mai fost bătuită de vro o invazie a omizilor.

Duminică dimineața se va deschide sub patronajul d-ru ministru al Instrucțiunii, expoziția anuală a școlii superioare de meserii din București.

MADRID, 12 (Radior). — Poliția a efectuat sute de arestări în cercările sindicaliste din principalele orașe ale Spaniei, în legătură cu descoperirea conspirației împotriva Suveranului. S'au luat în tinse măsuri de pază, pentru a se garanta viața Regelui și ordinea publică la solemnitatea inaugurării noului tunel din munții Pirinei.

MADRID, 12 (Radior). — Autoritățile confirmă descoperirea conspirației vaste, având ca scop comiterea de atentate la viața Suveranului și a membrilor guvernului.

Atentatul urma să fie executat în cursul călătoriei Suveranului și a d-ru Primo de Rivera la inaugurarea noului tunel din munții Pirinei.

MARE EXPOZITIE

IMPRIMATE SI TESATURI

THEODOR ATANASIU & CO

STR. BAZACA 1 - STR. CAROL 76-78-80 - STR. MALELOR 21

In chestiunea invaziei lacustelor

UN COMUNICAT AL MINISTERULUI AGRICULTURII

In diferite ziare a apărut infor- mațiuni alarmante asupra unor pretinse invazii de omizi cari ar distruge totul în calea lor.

Direcțiunea generală a ferme- lor în cercetările făcute la fața locului a constatat că, în regiunile Popești-Leordeni, Alexandria și Ciorani a apărut un grup compact de omizi ale speciei Vanessa Cardui, care în preajma transformării lor în crizalide, emigrău spre câmpiile comunelor sau citate pentru ca să poată să se agățe de streașini și tavane și astfel să-și îndeplinească această metamorfoză lor.

Inmulțirea mare a acestor specii, anul acesta este datorită pe de o parte condițiilor climatice extrem de favorabile acestor insecte, dar mai cu seamă posibilitatea ce li s'au dat să se hrănească cu usunrință, întrucât isla- zările comunale, marginea drumu- rilor, etc. nu sunt deloc curățate de soseți, urzici, etc. cum ar tre- bui să fie de către locuitorii fie- cărei comune, în raza căror cad aceste terenuri, și pe aceste plan- te sunt depuse oulile cari vor da naștere la aceste omizi negre cu țepi alarmând populațiunea ru- rală.

Totuși, în razi comunelor: Ză- dăneasa, Ciorani, Jilavele, Săli- oii, etc. au apărut în culturile de grădini (varză, ridichi, morcovi) și în cultura mare pe sfecla de zahăr mult mai puțin pe lucernă (extremitățile florite), omizile speciilor Mamestra brassica și Plus- sia Gamma.

Acestea au produs oarecari stri- cțiuni culturilor de varză și sfe- clă unde au mâncat frunzele mari dela aceste plante, fără însă ca să existe o nimicire a acestor culturi.

Reforma Codului penal

Lucrările comisiei parlamentare de legislație

Eri au continuat la Senat lucră- rile comisiei parlamentare de legislație, cu discuțiunea reformei codului penal. A prezidat d. Ce- sar Pascu. Cu începere din se- dința aceasta, în parte la discuție și d. Ioan Rădulescu profesor la universitatea din Cernăuți, invi- tat special de comisie.

Comisiunea a luat în discuție- ne dispozițiile privitoare la ține- rea actelor de stare civilă și a în- sârșinat pe d. raportor V. V. Pe- lia să pună textele de acord cu a- celi din legea actelor de stare ci- vilă.

În ceea ce privește dispozițiunile referitoare la prelungirea ilegală a exercițiului autorității publi- ce, comisiunea a redactat un text nou, în care se prevede sanc- ționul care a fost suspendat sau destituit și care continuă să exercite funcțiunea în orice chip.

De asemenea comisiunea a înșă- rințat pe d. raportor să revizuiască redactarea articolelor cuprin- se în capitolul despre tulburările aduse ordinii publice de fețele bisericesti, pentru ca dispoziți- ile acestor articole să fie aplica- bile oricărui slujitor al vreunui cult.

Comisiunea a dispus de aseme- nea ca textele referitoare la rebe- liuni să fie complet revăzute de către d. raportor, d. Popescu-Nec- sești și d. Ion Rădulescu profesor la universitatea din Cernăuți, pentru a redacta noi dispozițiuni mai sintetice.

Azi sedință în care se va discu- ta referitor la infracțiunile și viola- ția contra deputaților forței și autorității publice.

Din operațiile d-rului Costinescu

Primarul Capitalei isgoneste invazii și protejează pe străini

Un fapt nou, ne dă prilejul să relevăm modul de gospodărie al celui mai mare primar al Capita- lei.

Doctorul Costinescu care veghea a nemulțumiri populațiunea străică și în special pe invazii de război, a dat ieri un ucaz prin care hotă- râte, ca în 48 ore să se ridice chiocul invalidului de război, Păunescu, așezat în partea stângă a teatrului Național.

Și, ieri la orele 11 dimineața s'a prezentat la invalidul Păunescu un reprezentant al forței publice, cu un proces verbal emanat dela cir- cumscripția polițienească comu- nală XII, cu No. 240434, prin care este somat ca să ridice chiocul ce posedă, lăsând terenul liber.

Nu i se pare d-lui dr. Costinescu că cele 48 de ore libere sunt prea multe? Adică de ce invalidul Pă- unescu nu și-ar fi putut muta ghe- reta în 24 ore, sau chiar în două- trei ceasuri?

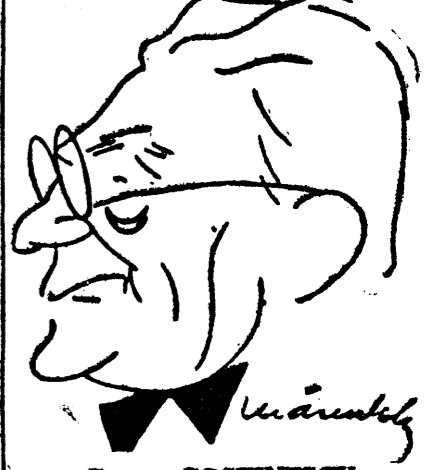
Păunescu nu dă sperț de 400.000 lei ca Brenner proprietarul imobi- lului din str. Beyereder?

Șiți că Brenner a dat 400.000 lei, sperț și astfel a fost tolerat să mai stea încă un an, acsupră de nimeni, deși Primăria este pro- prietară, întrucât a plătit suma necesară pentru expropriere.

Nu se relatează însă că în fa- cerea invalidului Păunescu, chestiunea ar o latură... mai modernă.

S'a hotărât d. dr. Costinescu pri- marul municipiului să construiască vâgăune sub teatrul Naționa- l. Și de ce nu?

Împotriva tuturor legilor și re- zultamentelor în vigoare, primarul municipiului a hotărât construc- rea unor ochiri de prăvălii sub- terane. Afacerea de antrepriză a

D. DR. COSTINESCU

La redacție am primit o dele- gație de invalizi, reprezentanți ai Uniunii invalizilor, cari ne-au solicitat sprijinul pentru invali- dul Păunescu, Primarul Capitalei, a început prigona împotriva a- cestuia pentru că a avut curajul să denunte pe un brutar scum o lună, de zile, care ne furniza pâ- nea cea mai re posibilă.

Și cum brutarii i-au ordonat d-lui dr. Costinescu pedepirea invalidului Păunescu, și cum Pă- unescu nu este Brenner, d. dr. Co- stinescu a luat inițiativa de mai sus.

C. Arsenio

INFORMAȚIUNI

Abonamentele la „Curentul“

LEI 700 pe an

350 „ 6 luni

200 „ 3

Centru Banci, Instituții și Administrativ Publice, 1000 și mai

Penru străini, 1000 și mai

Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Facultatea de medicină veteri- nară organizându-și biblioteca, și sala de lectură, anunță că orele de lucru sunt 10-12 și 16-19, în toate zilele afară de Sâmbătă, Duminică și sărbătorile după a- miază.

Teatrul Mic de Vara

(Grădina Marconi)

Calea Griviței No. 64

Asta seară se joacă:

„SĂ TIRUL“

D. N. Săulescu, director gene- ral al vânătoarei din ministerul domeniilor pleacă în concediu, locul d-sale va fi ținut de d. Ru- soescu, director în același minister.

Restauranți ANS A BÉ É

Duminică 15 Iulie 1928

DESCHIDERE

Teras-ilor și Grădinei

Restauranțul ul

Aihé de Païnee

OR HESTRA IORDACHES U

Intințare No. 11 - Calea Griviței, No. 64

Direcția izlăzurilor comunale din ministerul agriculturii a în- tocmit listele ultimelor comitete îndetate instituite pentru aplica- rea lezilor înseunelor, votată în tre- cuta sesiune.

Azi ele apar în „Monitorul O- ficial“.

Teatrul Cărăuș

în fiecare seară

Cloc! Cloc! Cloc!

Revista de N. Kirîtescu

Idilor cu trei neveste

Valul de căldură la Ber'in

Berlin, 12 (Rador). — Ziu de Joi a fost cea mai călduroasă din acest an. Termometrul a înregist- rat la umbră 33 grade Celsius.

IN ANGLIA

Londra, 12 (Rador). — Un val de căldură înăbușitoare s'a abătut asupra Angliei și niciun semn nu arată că va lua sfârșit curând. Azi a fost cea mai ridicată tempera- tură la Greenwich, unde s'a înre- gistrat 89 grade Fahrenheit.

Guvernul francez aprobă pactul Kellog

Comentariile ziarelor d'in Paris

PARIS 12 (Rador). Ziarele comentează cu satisfacție hotărârea Consiliului de miniștri de a apro- ba pactul Kellog. Toate zările sunt de acord în a sublinia marea importanță a acestei manifestații pacifice, dar în general regretă că proiectul nu va cuprinde sanc- ționii împotriva agresorilor.

„Le Matin“ observă că marea autoritate a Statelor Unite înpre- tășite speranța că nimeni nu va mai îndrăzni să atenese împotriva păcii. Istoria nu va uita că actual acesta a rezultat din inițiativa franceză, la care s'a alăturat sfor- țările Statelor Unite.

„Echo de Paris“ subliniază că mai dăinuște totuși o contradic- ție între proiectul Kellog, care nu cuprinde sancțiuni și angajamen- tele față de Liga Națiunilor. care permit Statelor să se apere împo- triva agresorilor. Preambulul proiectului Kellog, deși admite res- pectarea angajamentelor anterio- re, este lipsit de preciziunea abso- lută necesară. „Petit Parisien“ află că guvernul francez se va pune de acord cu guvernul Marii Britanii pentru a da un răspuns analog la ultima notă a secretarului de Stat Kellog.

„ȘI GERMANIA

Berlin, 12 (Rador). — Guvernul Reichului a remis ambasadorului Statelor Unite la Berlin răspun- sul la ultima notă Kellog.

Germania acceptă fără rezerve proiectul revizuit pentru supri- marea războiului.

Marea Intrunire a comercianților din Capitală

Orarul de repa's. Modificarea regimului fiscal și introducerea paten'tei fixe

La sedul „Statului Negustoresc“ a avut loc ieri la ora 4 după amiază o mare intrunire a comer- cianților din Capitală și din comu- nele rurale ale județului Ilfov.

Prezidează d. TOMA DOBRE- SCU, care spune că pentru armoni- zarea intereselor capitalului și muncii „Statului Negustoresc“ va interveni totdeauna ajutând astfel la promovarea intereselor economiei naționale.

D. ION CONSTANTU, alesă concursul dat de actuala Cameră de Comerț și de „Statul Negu- storesc“ pentru ridicarea nivelului moral și intelectual al salariaților din comerț ca și pentru îngră- jirea sănătății lor fizice. Vorbe- ște despre criza prin care trec comerțul și arată nevoia unor eforturi tot mai mari din partea comercianților pentru a se putea menține.

După ce mai vorbesc d-ii Ion Dobrescu-Sintest, Gh. Angelescu, Irimia Munteșanu, I. Marin- sco-Copăcei, I. Maovei, F. Mi- chelsohn, Ștefan Filipescu și Ște- fan Ardeleanu, se discută înlesni- rile de credit este pentru comerț și înlăturarea restricțiilor.

În acest sens d. D. P. NICULES- CU-RITZ, secretarul general al „Statului Negustoresc“ face o ex- punere amănunțită a situației cri- tice în care se găsește azi comer- țul. Lipsit de credit efectiv, lipsit chiar de orice fel de credit, apă- sât de restricțiuni inutile și de un regim de impozite care se pretzintă așa de mult la abuzuri, comercian- ții au nevoie de un plus de eforturi, de mari economii, și de mai multă muncă spre a se putea strecura prin criză. În asemenea condițiuni nici colaboratorii săi, nici administrația nu trebuie să-i mai îngrăieze situația.

În orarul de muncă cerut de comercianții la „Sfat“ nu se ră- peste nimic din repauzul funcțio- narilor comerciali. Este chesti- una numai de un schimb de ore, pentru care desigur se va ajunge la o înțelegere, de care autorită- țile vor trebui să țină seamă, în interesul ambelor părți.

În ce privește pe comercianții satelor, d. Niculescu Ritz laudă acțiunea d-ilor Marinescu, Con- ceni, Ion Dobrescu-Sintest, Gh. Angelescu, Alecu Dumitrescu, etc. și asigură că „Statul Negu- storesc“ va face neapărat inter- vențiunile necesare pentru satisfac- erea cerințelor dela este ca și a celor dela orase.

În ce privește reforma fiscală, „Statul Negustoresc“ cu care am- fuzional zilele din urmă și orga- nizațiile din Ardeal, va porni o mare campanie în toată țara spre a câștiga forurile competente su- perioare pentru înlăturarea paten- ței fixe care va înlătura toate a- buzurile fiscale de azi.

Începe apelând la secțiunile din țară să se organizeze cât mai to- meinic spre a fi gata pentru ma- reea luptă a eliberării comerțului de toate restricțiunile inutile pe care le suportă azi.

Avionul „Bremen“ periclitat de snobi

New-York, 12 (Rador). — Un detașament militar din Quebec a nlecat azi în Greenly Island, pen- tru a apăra avionul transatlantic „Bremen“ împotriva barbariei persoanelor ce în cu orice preț să ridice obiecte din corpul apar- atului, ca amintire. Mecanicul a- vionului a telegrafiat că este în neputință să împiedice demonta- rea treptată a avionului „Brem- en“ de către amatori de amin- țiri.

Un avion se prăbușește

ROMA, 12 (Rador). — Un avion având pe bord trei persoane a că- zut în mare. Toate trei persoanele aflate pe bord s'au înecat.

Parlamentul maghiar ia vacanță

Budapesta, 12 (Rador). — Ca- mera deputaților a luat vacanță până la 16 Octombrie.

Cronica Judiciară

Fost senator averescan dat în judecată pentru Ia ș' șantaj

D. Gogu Iliescu fost prefect și senator averescan de Buzău înză- de pe vremea trecutului guvernări averescane, creșându-se în stare a face orice în județul lui (1) a cor- ruit I. P. S. S. episcopului (Ghe- nodie al Buzăului să autorizează un preot din județ, care se pare că nu se prea bucura de simpatia d-lui Gogu.

Episcopul însă refuză și nu a se face unelă răzburilor d-lui Gogu Iliescu, a determinat pe acesta a face orice pentru a se răzbuna contra aceluia ce refuzase a se supune.

În acest scop, după ce a confec- ționat o fotografie — în care se vede pe trucaj prezenta pe episcop de gât cu unelă răzburite, a de- terminat pe Suzana Vieru, colu- gărița cu moravuri foarte dubioase, să-i dea o declarație în senzul că ar fi trăit mult timp cu episco- pul cu care ar fi avut chiar un copil.

D. deputat înarmat cu aceste documente a început apoi o vio- lantă campanie contra episcopului, prin preot, în Parlament, cerându-i ca- terisire. Faptul a produs mare senzație în vremea lui.

Ulterior d. Iliescu spre a re- compensa pe Suzana Vieru i-a fu- ruzat un certificat fals de absol- vierea unei școli de fătoria cu a- jutorul căruia și număr-o diran- toarea unei școli de fătoria din Monteoru.

Afacerea fiind descoperită, în urma unui denunț al d-lui orator Ghidă Vasile, s'au început cercetările cari au durat câțiva ani, a- facerea fiind chiar mutată la par- chețul de Prahova pentru motive de suspiciune legitimă.

Zilele acestea terminându-se in- strucția s'a dat ordonanță defini- tivă de dare în judecată a d-lui Gogu Iliescu pentru șantaj și au- tor moral de fals — certificatul Suzanei. Prin aceeași ordonanță a fost trimis în judecată și S. Ionescu, notarul comunei Răzno- vu-Buzău ca autor material al fal- sului, precum și Suzana Vieru pentru întrebunțarea de fals.

Fapta unor brute

IASI, 12. — Tânăra femeie Maria Rotescu, de origină din Cernăuți, a reclamat poliției locale că un grup de soțeni au silit-o de 17 ori în rând. Tot- odată ea a fost jefuită de suma de 15.000 lei.

Au fost arestați 3 soțeni. Alții au fost puși în urmărire, sub bănuiala de a fi autorii ac- tuelui bestie.

Un rabin amator de în- surători

TG. NEAMT. — Rabinul Veisblum a fost reclamat par- chețului de către d-na Selavici pentru bigamie și excocherie. Anume el o ceruse în căsătoria, deși era însurat în Ame- rica.

Spania și Liga Națiunilor

MADRID, 12 (Rador). — Spania va fi din nou reprezentată la Adunarea din Septembrie a Ligii Națiunilor. După cum se știe gu- vernul spaniol a revenit asupra invitației ce i-a fost adresată de Consiliu în sesiunea trecută.

Delegația spaniolă va fi alcă- tuită din ambasadorii din Paris și Bruxelles și din ministrul pleni- potențiar la Roma.

Odiseea unui proiect rep'lican

BERLIN, 12 (Rador). — În cer- curile politice se afirmă că pro- ceul de lege pentru proclamarea ca zi de sărbătoare a datei de 11 August, pentru aniversarea Con- stituției republicane, va fi readus în discuția Reichstagului în sesiu- nea de toamnă. Proiectul n'a putut fi votat acum din cauza împotri- virei unora din partidele dela guvern.

Un avion se prăbușește

ROMA, 12 (Rador). — Un avion având pe bord trei persoane a că- zut în mare. Toate trei persoanele aflate pe bord s'au înecat.

Parlamentul maghiar ia vacanță

Budapesta, 12 (Rador). — Ca- mera deputaților a luat vacanță până la 16 Octombrie.

AGENT PERCEPTOR CON- DAMNAT

Soția 2-a a tribunalului sub președinția d-lui Boieru, a con- damnat ieri la un an închisoare, în prezență, pe Mihail Ștefănescu fost funcționar încasator la per- cepția 9-a comunală.

Ștefănescu a recunoscut că și-a lăsat 5000 lei falsificând ota- rele obitanțelor liberate de el.

AFACEREA TERENURILOR PETROLIFERE DIN DAMBO- VITA

Au continuat ieri, la cabinetul 3 de instrucție, cercetările cu privire la această afacere. An mai fost ascultați doi petroliști; după au- diere, d. jude instructor s'a ocupat de verificarea planurilor. D-sa va pleca mâine la Târgoviște pentru a face o cercetare pe teren.

LIBERARI PE CAUȚIUNE

Soția I-a a Curții de Apel a admis liberarea pe o cauziune de

ULTIMA ORA

Partidul poporului își schimbă atitudinea?

Trei fapte simptomatice produse pe ziua de ieri

D. general Averescu invită pe d. Vintilă Brătianu să renunțe la împrumut și stabilizare

Se pare că, în urma ultimelor evenimente de ordin politic-financiar, d. general Averescu are intenția să-și schimbe atitudinea și față de opoziție și față de guvern.

Ne ferim deocamdată de comentarii și precizări. Ne vom mărgini să notăm numai trei atitudini ale presei averescene.

În primul rând, „Indreptarea” de aseară, la rubrica situației politice, publică un articol cu aer de comunicat, în care se arată că INCHEIEREA ÎMPRUMUTULUI ACUM ȘI LANSAREA LUI LA TOAMNA NU ESTE O SOLUȚIE ACCEPTABILĂ.

Reproducem textual: „Ultimele informații care se dau cu privire la tratativele guvernului în vederea contractării unui împrumut, sunt afirmative: se spune că se admite în principiu acordarea împrumutului, care se va emite la toamnă.

„Până atunci se va face un avans în contul acestui împrumut, fie sub forma unui accont, fie sub forma unei tranșe.

„Nu credem că în forma acestor informații corespund adevărului, și dacă ele corespund, nu credem că este bine.

„Căci dacă se admite în principiu împrumutul, ce se face în privința condițiilor împrumutului?”

„Dacă se fixează de acum aceste condițiuni, atunci câmpul este deschis pentru tot felul de speculații.”

„Dacă se lasă până în toamnă fixarea condițiilor, atunci suntem expuși să fim obligați a primi orice clauză.”

Punctul acesta de vedere — foarte just — este însă identic cu acel al național-tărăniștilor, ca și concluzia acestor considerente de altfel, formulată de oficiosul averescan în chipul următor:

„Dacă însă operațiunile împrumutului și stabilizării nu se pot face în condiții bune, nu înțelegem de ce guvernul liberal și d. Vintilă Brătianu,

și fac un punct de ambiguitate din realitatea lor.

„In adevăr, guvernul liberal a venit la cârmă pe un program de revalorizare.

„D. Vintilă Brătianu a fost protagonistul acestui program economic, așa că dacă stabilizarea nu reușește, d-sa rămâne la vechiul program...”

D. GEN. AVERESCU

„Este un simplu proiect, a cărui nereușită, poate determina amânarea lui. El poate relua mai târziu, sau îl poate relua alt guvern.”

Pe de altă parte, în „Indreptarea” — în care au apărut în ultimele săptămâni atâtea inversunate atacuri împotriva național-tărăniștilor, simultan cu atacurile presei liberale — nu găsim aseară decât un foarte spălăcit articol pe chestia Bergery.

În schimb se relevă cu îndigunare și renobare energică, ce se petrec pe valea Jiului, cerându-se, în termeni vehemenți, un comunicat oficial asupra arestării celor cincizeci de național-tărăniști, care se află în greva foamei. Ce să fie? Ce să fie?

Consiliul de miniștri

Mersul tratatelor împrumutului. Expunerea d-lui Vintilă Brătianu. Refacerea Palatului regal și a Arcului de triumf

Membrii guvernului s-au întrunit ieri d. a. în consiliu sub prezidenția d-lui Vintilă Brătianu.

D. Argetoianu, ministrul Domeniilor, a supus Consiliului spre aprobare, planurile pentru refacerea palatului regal și a arcului de triumf.

anunța data fixată pentru convocarea Parlamentului și a adunării Băncii Naționale.

REP.

Enervarea din cercurile guvernamentale

După cum arătam și ieri în cercurile guvernamentale se remarcă de două zile, o pronunțată enervare.

Nemuțumirile împotriva d-lui Vintilă Brătianu cresc mereu, și miniștrii importanți chiar nu se știu de a se pronunța împotriva primului ministru, în gura mare, ori și unde au ocazia să vorbească și — cred ei — cu folos.

În orice caz, rămâne fântă precis că consiliul de miniștri de ieri a fost convocat în mod neobicit, seara târziu, după consfătuirea care s'a ținut la primul ministru acasă, deși până la acea oră dispoziția d-lui Vintilă Brătianu era ca miniștrii să nu se mai întrunească în consiliu până ce guvernul nu va fi în stare să anunțe data convocării Parlamentului.

Ait candidat la președinția Americii

New-York, 13 (Rador). — Partidul laborist al fermierilor a desemnat pe senatorul George Winans din Chicago pentru a candida la președinția Statelor Unite.

Pentru aplanarea litigiilor cu Germania

Se revalorizează și renta nestampilată?

În jurul misiunii d-lui Băicoianu în Elveția

Traafivele, în cursul zilei de ieri, au suferit o scădere în intensitate. De dimineață s'au mărginit la o consfătuire, ținută la Ministerul de Finanțe cu participarea d-lor Vintilă Brătianu, Oscar Kiriacecu, Victor Slăvescu și I. N. Angelescu.

După amiază, nu a fost ținut decât la consiliul legislativ.

D. Charles Rist, scotindu-și prima parte a misiunii sale, terminată, a plecat într-o excursie la Alexandria.

Deși se păstrează cea mai desăvârșită discreție asupra tuturor discuțiilor urmate, suntem în măsură să precizăm, în linii generale, care a fost această primă parte a misiunii vice-gubernatorului Băncii Franței.

PREGATIREA LEGIȘOR

Ea s'a redus deocamdată la verificarea și controlarea legilor și convențiilor, prevăzute de d. Vintilă Brătianu și consilierii d-sale, în vederea împrumutului și stabilizării.

Guvernul posedă astăzi, gata puse la punct, trei serii de asemenea proiecte, pentru cele trei eventuale: spargerea plafonului Băncii Naționale, spargerea plafonului cu stabilizare, spargerea plafonului Băncii Naționale cu stabilizare și împrumut.

D. Charles Rist a convins apoi pe d. Vintilă Brătianu că, fără o înțelegere cu Germania, operațiile financiare planificate de primul ministru, nu sunt realizabile.

În vederea acestei înțelegeri, d. Vintilă Brătianu nare să fi adăptat noul punct de vedere, pe care toate partidele l-au declarat inacceptabil: revalorizarea rentelor nestampilate din Germania, anulate conform tratatului de pace.

Pentru „Viitorul”

În grija noastră de adevăr, ziarul „Viitorul” găsește că dăm înapoi din cauza substrației de legături ce există între „Curentul” și național-tărăniști.

Să recapitulăm. În „Adevărul” a apărut o telegramă particulară prin care se afirma că d. Poincaré ar fi răspuns deputatului Bergery că interpelarea ce l-o adresează este făcută din îndemnul reprezentanților partidului național-tărăniștii, adică unul din membrii acestui partid a căutat un deputat francez pentru a încerca un atac împotriva împrumutului românesc. Ce poate fi mai firesc decât această exclamație a noastră:

„Refuzăm să credem că un partid românesc sau vreun om politic român a putut, chiar în toată lupta celei mai inversunate împotriva guvernului, să aibă măcar gândul de a recurge la asemenea mijloace pentru împiedicarea unui împrumut, de care, în clipa de față, depinde rezolvirea crizei financiare atât de grave, în care se zbate țara.”

Și ne-am abținut să conchidem până ce ne va sosi monitorul oficial al debaterilor camerii franceze, scotindu-că telegrama particulară a „Adevărului” ar putea să interpreteze greșit declarațiile d-lui Poincaré.

Rezerva noastră mărturisește obiectivitatea noastră. Fiește astemenea rezerve par cu totul stranie pentru „Viitorul” obișnuit să afirme fără jenă ori ce, cum odinioară afirma că d. dr. N. Lupu e „vândut Moscovei”, lui Stambolinsky căruia îi cedase Cadrilaterul pe 20.000 leva, sau cum n-l mai scoate pe d. C. Argetoianu din „amicul escrocului Schuller”.

Și până când vom primi monitorul debaterilor, camerii franceze, refuzăm să discutăm cazul Bergery, numai pe baza textului unei telegrame particulare fic și publicată de un „ar ce sprijină politica național-tărăniștii.”

ȘTIRI TURBURATOARE

Cel puțin așa reese dintr'un reportaj, plin de precizări turburătoare, pe care-l publică „Lupta” de aseară.

În adevăr, se afirmă că d. O. I. Băicoianu, director la Banca Națională, a plecat aseară în Elveția, pentru încheierea unui aranjament cu detentorii Elveției de rentă nestampilată.

Renta aceasta se cifra în 1922 — când s'a făcut stampilarea — la șaseșpezece milioane franci elvețieni; de atunci însă trebuie să fi sporit mult, dat fiind sistemul german de a introduce renta română în țările neutre.

Indiferent însă de sumă odată ce se admite principiul revalorizării rentelor nestampilate, nu mai putem opune niciun argument pretentiv german, și, în consecință, mergem nerisic spre transformarea României din creditor, în debitor față de Germania.

Sosirea bancherilor străini

Tratatul cu reprezentanții băncilor americane, franceze și engleze

La orele 10 seara, se aflau pe peronul gării de Nord, d-nii Victor Antonescu, senator Calinimachi, Pleșoiu și Don dela Președinția Consiliului, în așteptarea emoționantă a Expresului Orient.

D. Vintilă Brătianu nu venit de data aceasta la gară. Nu l-a lăsat desigur inima să iasă în întâmpinarea reprezentanților „banchei internaționale, pe care ani de-a rândul, a combătut-o cu atâta încăpățănare înversunare.

La 10 și 15 seoseste trenul. Din vagonul de Paris, descind cei cinci delegați ai bancherilor din Occident și — surpriză! — d. Victor Bădulescu, a cărui întoarcere ministrul de finanțe — bine informat ca, întotdeauna! — o anunțase pentru Sâmbătă.

Cei cinci reprezentanți ai bancherilor străini sunt: d. CHEVALIER dela „Banque de Paris et Pays Bas”; d-nii MONET și DENIS, reprezentând băncile americane Blair și Chasse; d. SMITH, reprezentând băncile engleze Lazere Brothers și Ambros; d. MAC LEANE, avocat american, consilier juridic al grupului Blair.

Pentru Sâmbătă este așteptat și d. GASTON JEZE, profesor de economie politică, expert francez pentru stabilizare. D-nii Smith și Mac Leane sunt găzduți la d. senator Calinimachi; d-nii Chevalier, Monet și Denis la d. Meunier dela „Steaua Română.”

Arăți dimineață va avea loc la ministerul de finanțe, prima conferință a bancherilor străini cu d. Vintilă Brătianu.

CONSFTUIRILE dela MINISTERUL DE FINANTE

Împrumutul e contractat, dar la toamnă va fi lansat. Se va acorda un avans în contul împrumutului

De dimineață, d. Victor Rădulescu, secretarul general al Ministerului de Finanțe, s'a prezentat d-lui Vintilă Brătianu, șeful guvernului, căruia i-a făcut o expunere amănunțită a tratatelor ce s'a condus în străintătate. Conferința între șef și secretar general a durat aproape două ore.

Între timp a mai avut loc o sesiune într-o d-nii Angelescu prezidată de consiliul legislativ, Victor Slăvescu deputat și Bolgert.

D. Rist vice-gubernatorului Băncii Franței s'a prezentat la ora 11 la ministerul de finanțe, de unde împreună cu d. Vintilă Brătianu au plecat la Palat.

Șeful guvernului a lăsat la Palat pe d. Rist, d-sa întorcându-se la ministerul de finanțe.

La orele 12.50, financiarii străini, însoțiți de d. Victor Antonescu, au sosit la ministerul de finanțe.

Consfătuirea a durat o oră, d. Vintilă Brătianu însoțind pe oșpeții la masa comună.

Eri dimineață, la ora 10, bancherii străini, s'au întrunit la d. Victor Antonescu acasă, unde au început discuzia și punerea la punct a chestiunilor împreună cu delegații români.

jumătate franci elvețieni aur. D. Comnen va primi însărcinată pentru a relua tratativele cu germanii în chestia litigiului dintre ei și noi.

D. Zăuceanu a cerut dela Paris instrucțiuni guvernului pentru publicarea acordului cu detentorii francezi de rente române în ce privește plata în aur.

Cercuirile guvernamentale afirmă că, chiar dela prima întvedere dintre financiarii străini și d. Vintilă Brătianu, s'a căzut de acord asupra conținutului împrumutului. Condițiile vor fi semnate până astăzi seară.

Totul s'a stabilit și o înțelegere deplină, în cece privește acordarea unui avans pentru efectuarea stabilizării monetare, urmând ca la toamnă să se lanseze împrumutul.

Eri dură amează a avut loc la ministerul de finanțe a doua conferință.

Urcarea scotului la New-York

New York, 13 (Rador). — „Federal Reserve Bank” din New York a urcat taxa reescontului la 5 la sută. Această măsură a fost luată cu o zi mai înainte de „Federal Reserve Bank” din Chicago.

Procesul de presă al d-lui Ion Măgură la Galați

GALAȚI, 13. — Ieri în fața

certificat II-a a Tribunalului local a venit spre judecare procesul intentat d-lui I. Măgură avocat, deosebit al baronului și șef al partidului național-tărănesc din localitate, pentru un articol intitulat „Ordin de mobilizare” apărut în ziarul „Vremea.”

Autoritățile au considerat că prin acest articol se face injuriu la turburarea ordinii publice.

Aproape toți avocații din Galați sunt înscrși ca apărători. Începându-se dezbaterile d. Ion Măgură a arătat că acel articol se referea la cadrele partidului național-tărănesc și nu la armată.

După trei ore de dezbateri Tribunalul a anunțat pronunțarea pentru Sâmbătă.

D. Poincaré către d. Bergery

Paris, 12 (Rador). — Primul ministru Poincaré a adresat de putăbului Bergery scrisoarea următoare:

„Am nimic de retrocedat din tot ce am spus în ultima ședință a Camerei. Dacă credeți de dori, a daog ceva: Veți avea posibilitatea de a relua la re deschiderea Camerei, interpelarea pe care ab retras-o luni seara. În așteptare, socot inuț să încep o nouă polemică cu Du., prin corespondență, în cecece privește articolele apărute în presă.”

Tragedia dela Polul Nord

Grupul lui Malgreen a fost salvat dar Malgreen e mort

Paris, 12 (Rador). — Din Moscova se telegrafiază că vaporul „Krassin” s'a putut apropia azi la ora 6 de grupul rus Susnovski. Echipajul a putut debarca și a constat că într'adevăr descoperise grupul Malgreen.

Malgreen a fost găsit mort. Cei doi însoțitori ai săi, Zappa și Mariano, aveau picioarele înghețate și s'au chinat grozav, fiind aproape cu desăvârșire lipsiți de orice hrană.

„Krassin” și-a continuat înaintarea spre Nord. Radio gramelor trimise la amiază s'au năruit să speră să atingă încă în cursul zilei de Vineri grupul Viglieri.

UNDE SE AFLA VASUL

Oslo, 12 (Rador). — Vaporul „Krassin” a comunicat astăzi seară că se găsește la o distanță de 40 km. în linie dreaptă de grupul Viglieri. Dacă ghețurile vor permite înaintarea, vaporul va sosi Vineri la insula de gheață pe care se găsește acest grup. „Krassin” înaintează ocolind pe la Nord în satele Feyn și Brock.

VAPORUL «KRASSIN» CULEGE PE NAUFRAGIAȚI

BERLIN, 12. (Rador). — Din Moscova se confirmă că vaporul „Krassin” a reușit să culegă pe bordul său grupul Viglieri.

Spărgătorul „Krassin” salvează și grupul Viglieri

Stockholm, 13 (Rador). — „Citta di Milano” telegrafiază că vaporul „Krassin” continuându-și înaintarea după indicațiunile transmise de stațiunea fără fir a vaporului italian, a izbutit aseară la ora 21 să se apropie de banciza plutitoare pe care se afla grupul Viglieri. Întreg grupul, compus din șase persoane a fost luat pe bordul vaporului „Krassin”. Toți naufragiații sunt în viață. Inginerul Coccioni este grav rănit. Amănunte pre-

cise n'au fost transmise. „Krassin” a anunțat că pleacă mai departe în căutarea grupului Alesandrini. Despre acest grup, compus din șapte oameni cari aflați în primă năcolă a „Italiiei”, au fost țărâți cu invelişul balonului și izolați de grupul Nobile nu se mai știe nimic din momentul naufragiului. „Krassin” va continua cercetările și pentru descoperirea grupului Amundsen-Guilbaud.